

ESTIJOS, DANIJOS IR LENKIJOS TOLIMOJO SUSISIEKIMO REGLAMENTAVIMO PRINCIPAI

Asociacijos įsitikinimu, svarstomi Taisyklių pakeitimai turi būti atliekami įvertimus kitų šalių praktiką tolimojo susisieikimo reglamentavimo srityje, todėl Asociacija kreipėsi į kitų šalių teisininkus, siekiant gauti informaciją apie tolimojo susisieikimo organizavimo principinį reglamentavimą, kurį būtų galima palyginti su Taisyklių nuostatomis. Atsižvelgiant į tai, jog Taisyklių projekto pasiūlymų pateikimui buvo numatyta itin nedaug laiko, buvo prašoma atsakyti į kelis pagrindinius klausimus, susijusius su bendru paslaugos organizavimu, maršrutų bei tvarkaraščių sudarymu. Toliau pateikiami apibendrinti atsakymai į užduotus klausimus, kurie, manome, leidžia susidaryti bendrą nuomonę apie kitų šalių tolimojo susisieikimo organizavimo problematiką (*galimi netikslumai dėl vertimo*).

Eil. Nr.	Klausimas	Estija	Danija	Lenkija
1.	Kokios yra pateikimo į rinką sąlygos?	<p>Valstybės vidaus autobusų tolimieji reisai Estijoje reglamentuojami komerciškai, tačiau jeigu reguliari paslauga nėra pakankamai pelninga, gali tekti ją organizuoti pagal viešųjų paslaugų teikimo sutartį, organizuojant viešąjį pirkimą. Tolimieji reguliarūs reisai – tai keleivių vežimas leidimo teikti reguliarias paslaugas valstybės viduje pagrindu, kai sustojimų vietos būna daugiau nei vienos apygardos administracinėje teritorijoje.</p> <p>Estijos kelių administracija išduoda leidimus, tvirtina maršrutus ir tvarkaraščius.</p> <p>Pateikiami dokumentai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prašymas; - vežimo sąlygų ar deklaracijos projektas; - tvarkaraščio projektas (du egzemplioriai); - rašytinė kiekvienos suinteresuotos kaimo savivaldybės administracijos ir Talino, Tartu, Narvos, Kohtla Jervės bei Pernu miesto savivaldybės administracijos nuomonė; - vairavimo ir poilsio laiko grafikas, jeigu maršrutas, dėl kurio kreipiamasi, yra ilgesnis nei 4.5 valandų. <p>Leidimas išduodamas, pranešant elektroninėmis priemonėmis, per 30 dienų, turi pradėti dirbti ne vėliau, kaip per 90 dienų.</p>	<p>Danijoje viešąjį transportą (autobusus) valdo valstybė, rajonai ir savivaldybės. Autobusus tarp miestų kontroliuoja savivaldybė.</p> <p>Paminėta, kad dėl daromo politinio spaudimo nuo 2019-07-01 individualiems asmenims tapo paprasčiau įeiti į keleivių pervežimo <u>iš miesto į miestą rinką</u>.</p> <p>Keleivių vežimas autobusais skirstomas į dvi rūšis: viena jų „Fjernbuskørsel“ (verčiama kaip atokių maršrutų autobusai). Atokių maršrutų autobusai važiuoja 75 ir daugiau kilometrų tarp keleivių įlaipinimo ir išleidimo stotelių. Šias paslaugas teikiančios įmonės gali leisti autobusams stoti daugiau nei kas 75 kilometrus. Savivaldybė gali patvirtinti autobusų sustojimus dažniau nei kas 75 kilometrus, tačiau vienas keleivis turi vykti mažiausiai 75 kilometrus.</p> <p>Reikalaujama, kad tokie autobusai vyktų savo maršrutu pirmyn-atgal mažiausiai vieną kartą per dieną penkis kartus per savaitę mažiausiai šešis mėnesius.</p>	<p>Lenkijos įstatymai reglamentuoja kolektyvinį keleivių vežimą pagal reguliuojamą konkurenciją, nurodytą Reglamente (EB) Nr. 1379/2007</p> <p><i>Lenkijoje išskirtos keleivių vežimo paslaugos - visuomenei būtini maršrutai ir komerciniai vežimai.</i></p> <p><i>Lenkijoje yra numatytas keleivių vežimas be konkurso trumpais maršrutais (pagal numatomą ridą arba prognozuojamas pajamas).</i></p> <p><i>Galima be konkurso parinkti kitą vežėją, jei iškyla pavojus keleivių susisieikimui dėl operatoriaus nepajėgumo ar nepatikimumo.</i></p> <p>Organizatorius pasirenka Operatorių tokiu pagrindu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Paslaugų pirkimas (viešieji pirkimai), 2) Paslaugų koncesija 3) Tiesioginis paslaugų sutarties sudarymas.

			<p>Reikalingas leidimas, kuris gali būti suteiktas, jeigu <u>prašyme nurodyto poreikio</u> netenkina esamos viešojo transporto paslaugos.</p> <p>Leidimus visų rūšių susisiekimui išduoda Danijos kelių saugos ir transporto tarnyba. Vežėjas prašyme nurodo: kokio maršruto (vietinio, rajoninio ar tolimojo) pageidauja, maršrutą, pirmą ir paskutinę stotelę, papildomi sustojimai (tarpinės stotelės), tvarkaraštis ir maršruto aprašymas, kad aiškiai matytųsi, kad maršrutas 5 dienas per savaitę padaro bent po vieną reisą pirmyn-atgal.</p>	<p>Vežėjas bet kurio vežimo rūšiai turi turėti leidimą. Jam gauti, teikiamas prašymas, kuriame nurodoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leidimas verstis vežėjo kelių transportu veikla, - tvarkaraštis, - susisiekimo linijos su pažymėta susisiekimo linija ir stotelių tvarkaraštis, - patvirtinimas, kad susitarta dėl stočių naudojimo ir sustojimo taisyklių su jų savininkais ar valdytojais; - pareigą įtraukti informaciją apie išvykimo laiką prie stabdymo lentelių, - reguliarių pervežimų kainoraštis, - transporto priemonių sąrašas, nurodant jų skaičių ir vietas, kuriose pareiškėjas ketina vežti. <p><u>Paraiškoje turi būti nurodytas tikėtinas keleivių skaičius, pagal kurį nustatomas reikalingas transporto priemonių skaičius</u></p>
2.	<p>Kokie reikalavimai taikomi vežėjams ir transporto priemonėms, kad jie galėtų gauti leidimą vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutais?</p>	<p>Vežėjas turi turėti atitinkamą licencija, turi būti įtrauktas į prekybos registrą arba ne pelno siekiančių organizacijų ar fondų Registrą. Vežėjas turi turėti bendrą (<i>P.S. gal Bendrijos</i>) licencija su visais privalomais reikalavimais (pajėgumas, kvalifikacija, nepriekaištinga reputacija, vadybininkai ir t.t.).</p> <p>Autobusai naudojami viešajame transporte turi būti įtraukti į motorinių tr. pr. registrą. Autobusai daugiau kaip 10 (su vairuotoju) sėdimų vietų, ne mažiau, kaip 2 vietos neįgaliesiems, apipavidalinti nustatyta tvarka. Visi kiti bendri reikalavimai.</p>	<p>Vežėjas turi turėti leidimą. Paslaugas gali teikti tik to 1) vežėjo savininkas arba jo samdomas vairuotojas, 2) arba suteikiamas leidimas samdyti vairuotojus komerciniu pagrindu. Transporto priemonė turi būti registruota Danijoje, daugiau, kaip 9 sėdimos vietos (įskaitant vairuotoją) ir turi turėti leidimą kad autobusas atitinka reikalavimus. Reglamentuojami sėdynių išmatavimai, stovimų vietų skaičius, apipavidalinimas ir kt.</p>	<p><i>Vežėjams nėra numatyti jokie specifiniai reikalavimai.</i></p> <p>Vežėjas praneša apie savo ketinimus vežimo organizatoriui, kuris patvirtina maršrutą ir tvarkaraštį.</p> <p>Reguliariai vežant keleivius šalies viduje, naudojami tik tie autobusai, kurie atitinka transporto rūšies technines sąlygas. Autobusai, kuriais bus važiuojama, turi būti registruoti Lenkijoje. Draudžiama naudoti kitas transporto priemones nei autobusus.</p>
3.	<p>Ar yra kokie nors reikalavimai maršrutams (trajektorija, maršruto pradžios ir pabaigos stotys, tarpinės stotelės, ar jos skirstomos į tarifines ir netarifines stoteles ir pan.)?</p>	<p>Viešojo transporto įstatyme reikalavimų maršrutams, stotims ir stotelėms nėra. Vežėjas arba Regioninis viešojo transporto centras atsakingi už informacijos pateikimą keleiviams stotelėse.</p>	<p>Tolimojo susisiekimo maršrutas, jei ilgesnis nei 75 km. Savivaldybės gali leisti sustoti dažniau, vežėjas gali stoti didesniu atstumu, tačiau keleivio kelionė turi tęstis ne mažiau, kaip 75 km.</p> <p>Reikalaujama, kad tokie autobusai vyktų savo maršrutu pirmyn-atgal mažiausiai</p>	<p><i>Yra numatyti kompetentingų įstaigų parengti Transporto planai arba susisiekimo linijos. Tai reiškia, kad kompetentingos įstaigos planuoja maršrutų tinklą (atstovauja keleivių interesams).</i></p>

			<p>vieną kartą per dieną penkis kartus per savaitę mažiausiai šešis mėnesius. Vežėjas nustato maršrutą, autobuso sustojimus, tvarkaraštį ir bilietų kainas. Pagrindiniai reikalavimai autobuso stotelėms – autobuso ženklas ir tvarkaraštis. Dar pateikiamos rekomendacijos dėl tokių patogumų kaip šiukšlių dėžės, apšvietimas ir pan., bet jos nėra privalomos. Vežėjas turi kreiptis dėl autobuso stotelių vietos į savivaldybės, kurioje pageidauja įrengti stoteles, kelių įstaigą. Autobuso stotelių vietą turi patvirtinti ir policija.</p>	<p>Organizatorius nustato susiekimo liniją. Ši linija išsamiai nustatoma pagal Organizatoriaus ir Operatoriaus / Vežėjo sudarytą sutartį.</p> <p>Komerčinio vežimo atveju: Vežėjas pranešime apie savo ketinimą atlikti vežimą, įteikia Organizatoriui siūlomą susiekimo liniją, kurioje bus vykdomas vežimas, kartu su siūlomu tvarkaraščiu, kuriame yra susiekimo stotelės ar stotys.</p> <p>Prieš pateikdamas Organizatoriui pranešimą apie ketinimą atlikti vežimą, Vežėjas susitaria dėl susisiekimo stotelių, esančių miestų ir stočių administracinėse ribose, naudojimo sąlygų su tokių įrenginių savininku ar administratoriumi.</p>
4.	<p>Ar yra kokie nors reikalavimai eismo tvarkaraščiams? Kaip jie sudaromi, kas turi būti įvertinta, į ką atsižvelgta. Gal yra numatytos kokios nors procedūros ar tvarkaraščių sudarymo taisyklės ir pan.</p>	<p>Estijos kelių administracija tvirtina valstybės vidaus tolimųjų reisų komercinius tvarkaraščius ir sudaro nacionalinį viešojo transporto maršrutų tinklą, atsižvelgdama į kaimų, miestų, apygardų, tarptautinius maršrutus ir susijusių apygardos organų pasiūlymus.</p> <p>Vietiniai (priemiestiniai) ir apygardos maršrutai derinami, kai tai įmanoma, prie tolimojo susisiekimo maršrutų.</p> <p>Tvarkaraštyje nurodomas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) maršrutą aptarnaujančio vežėjo pavadinimas; 2) maršruto pavadinimas; 3) maršruto numeris, nebent kreipiamasi dėl naujo maršruto; 4) kai reikia, stovimų vietų ir sėdimų vietų maršrutą aptarnaujančiame autobuse skaičius; 5) tvarkaraščio įsigaliojimo diena – pildo kompetentinga įstaiga ar jos įgaliota įstaiga; 6) stotelių, kuriose registruotos keleivius vežančios transporto priemonės įvažiuoja arba išvažiuoja į apygardos ar ilgų atstumų maršrutą, pavadinimai; 7) atstumai tarp stotelių ir bendras atstumas nuo išvykimo taško iki paskirties taško; 	<p>Vežėjas sudaro maršrutą ir tvarkaraštį, kuriuos privalo patvirtinti Danijos Kelių saugos ir transporto tarnyba. Autobusų stoteles turi patvirtinti atitinkama savivaldybė, atitinkamais atvejais gavusi policijos leidimą.</p>	<p>Už tvarkaraščio parengimą atsako vežėjas.</p> <p>Tvarkaraštis yra dokumentas, reikalingas prašymui išduoti leidimą reguliariai vežti keleivius Lenkijoje. Vežėjas pateikia tvarkaraščius stotims ir stotelėse.</p> <p>Tvarkaraščiuose turi būti nurodoma standartinė informacija: stotys ir stotelės, laikai, atstumai, tvarkaraščio galiojimo data, savaitės dienos ir t.t.</p> <p>Keleivių vežimo kelių transportu reguliaraus vežimo tvarkaraščio projektą turi patvirtinti kompetentinga institucija. Prieš patvirtinant tvarkaraščio projektą, jis turi būti patikrintas pagal jo parengimo teisingumą.</p>

		<p>8) išvykimo laikai iš stotelių ir atvykimo laikai maršrute, jeigu sustojimo trukmė viršija penkias minutes;</p> <p>9) <u>maršruto aptarnavimo laikotarpis (ar visus metus, ar tam tikrą laikotarpį) ir maršruto aptarnavimo dažnis (kasdien ar tam tikromis dienomis);</u></p> <p>10) kiti reikalingi duomenys.</p> <p>Paslaugų rajone teikimo atveju, vežėjas privalo informuoti visas susijusias savivaldybes, iki maršruto vykdymo pradžios likus ne mažiau nei dešimt dienų. Tas pats taikoma ir tvarkaraščio pakeitimo atvejais.</p>		
5.	<p>Minimalus vežėjo paslaugos teikimo laikas gavus leidimą ir jam pačiam nutraukus maršrutą.</p>	<p>Viešųjų paslaugų teikimo sutartis sudaroma 5-8 metų laikotarpiui.</p> <p>Leidimai išduodami 5 metų terminui, nebent vežėjas prašo trumpesnio termino.</p> <p>Vežėjas negali prašyti leidimo trumpesniame, nei 2 metų laikotarpiui.</p> <p>Vežėjas mažiausiai prieš 90 dienų turi įspėti administraciją apie maršruto nutraukimą.</p> <p>Dėl vežimo sąlygų pakeitimo pagal leidimą galima kreiptis, praėjus dvejiems metams nuo leidimo teikti reguliarias vežimo paslaugas suteikimo.</p>	<p>Minimalus paslaugos teikimo laikotarpis yra 6 mėnesiai, o maksimalus – 5 metai.</p> <p>Leidimas gali būti pratęstas dar 5 metams.</p> <p>Vežėjas gali grąžinti leidimą anksčiau nustatyto termino.</p>	<p>Galima atsisakyti teikti paslaugas <u>per 14 dienų</u>, o po šio laikotarpio informuoti Organizatorių apie atsisakymą atlikti vežimą.</p> <p>Vežėjas, kuris nutraukia kolektyvinį keleivinį vežimą per 14 dienų dėl Vežėjo priskirtų priežasčių, privalo pranešti organizatoriui apie atsisakymą atlikti vežimą. Tokiu atveju sutartis gali būti nutraukta prieš terminą. Tačiau bet kokias sutartines nuobaudas sutarties šalys nustato atskirai.</p>